

2015/2340(INI)

8.4.2016

YTTRANDE

från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

till utskottet för utrikesfrågor

över kampen mot människohandel i EU:s yttre förbindelser
(2015/2340(INI))

Föredragande av yttrande: Miroslav Mikolášik

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet uppmanar utskottet för utrikesfrågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet påminner om att det i ingressen till Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna slås fast att unionen sätter människan och människans värdighet i centrum för sin verksamhet. Vidare påminner parlamentet om att stadgan bland annat förbjuder tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling liksom även människohandel och slaveri.
2. Europaparlamentet framhåller att allt kommersiellt utnyttjande av organ som förhindrar en rättvis tillgång till transplantationer är oetiskt, strider mot de mest grundläggande mänskliga värdena och är förbjudet enligt artikel 3.2 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.
3. Europaparlamentet påpekar att grupper som är organiserade på internationell nivå – antingen i löndom eller efter överenskommelse med offren, som luras av falska löften – transporterar offer till rikare regioner. Särskilt populära är de europeiska länderna, där det finns mer välbeställda kunder, i synnerhet för sexhandeln.
4. Enligt en rapport av Global Financial Integrity är handeln med människoorgan en av de tio mest lukrativa olagliga verksamheterna i världen, eftersom den genererar vinster på mellan 600 miljoner och 1,2 miljarder US-dollar om året och omfattar många olika länder. Vidare betonar Europaparlamentet att FN slagit fast att människor i alla åldersgrupper kan bli måltavlor, men att migranter, hemlösa och analfabeter är särskilt utsatta.
5. Europaparlamentet uppmanar alla EU-institutioner och medlemsstaterna att bedriva en enhetlig politik både internt och externt genom att, i överensstämmelse med unionens grundläggande värden, sätta mänskliga rättigheter i centrum för EU:s förbindelser med alla tredjeländer och att framför allt använda ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser som påtryckningsmedel.
6. Europaparlamentet uppmanar EU att fullfölja och främja en människorättsdialog med sina internationella statliga och icke-statliga partner, formalisera partnerskap med internationella och nationella människorättsorganisationer och att göra sitt yttersta för att stärka samarbetet och samordningen med tredjeländer, i syfte att förbättra upptäckten av offer, stärka förebyggandet av människohandeln och säkerställa effektiv lagföring av människohandlare.
7. Europaparlamentet uppmanar med kraft EU-institutionerna och medlemsstaterna att se till att alla produkter som marknadsförs inom EU:s territorium är förenliga med internationella standarder när det gäller respekten för mänskliga rättigheter och kampen mot människohandel under hela produktionskedjan.
8. Europaparlamentet har med stor oro tagit del av Internationella arbetsorganisationens uppgifter om att omkring 21 miljoner människor runt om i världen hålls i någon av de vanligaste formerna av slaveri, t.ex. tvångsarbete, som genererar vinster på över

30 miljarder euro om året, organhandel och sexuell exploatering, som 80 procent av alla offer för människohandel utsätts för. Parlamentet konstaterar att också män är drabbade, men de mest sårbara grupperna – såsom äldre, kvinnor, sjuka, funktionshindrade och barn – råkar oftare illa ut. Uppskattningsvis 5,5 miljoner barn är offer för människohandel. Parlamentet påpekar att handeln med barn, enligt försiktiga uppskattningar från Internationella organisationen för migration, genererar vinster på omkring 7,6 miljarder euro om året.

9. Europaparlamentet betonar att människor som, på grund av plötsliga eller gradvisa klimatrelaterade förändringar som negativt påverkar deras liv och levnadsvillkor, tvingas lämna sina hem löper stor risk för att falla offer för människohandel. Parlamentet framhåller att denna typ av mänsklig rörlighet i samband med klimatförändringar har en stark ekonomisk dimension, bland annat försämrade försörjningsmöjligheter och minskade hushållsinkomster, vilket innebär att det finns ett direkt hot för att de berörda människorna kommer att riskera att bli offer för tvångsarbete eller slaveri.
10. Europaparlamentet framhåller betydelsen av den klimatflyktingkris som är nära förestående. Det är mycket sannolikt att dessa klimatflyktingar kommer att utsättas för människohandel. Proaktiva åtgärder bör vidtas, och särskild hänsyn bör tas till handeln med människor som råkat ut för kriser, såsom naturkatastrofer, och till klimatflyktingar. Parlamentet är bekymrat över att de nuvarande internationella människorättsstandarderna inte lämpar sig särskilt väl för situationer med klimatrelaterade tvångsflyttningar. EU uppmanas därför med kraft att verka för en internationell och rättsligt igenkännlig definition av ”klimatflyktingar”.
11. Europaparlamentet fördömer olagliga verksamheter som människohandel, bland annat i syfte att avlägsna organ samt allt annat utnyttjande av människor som inbegriper våldsutövande och kränkningar av rätten till kroppslig integritet. Parlamentet motsätter sig att människor, deras kroppar och kroppsdelar används som handelsvaror. Parlamentet lyfter fram människohandelns betydande hälsoeffekter för offer för alla former av utnyttjande, dvs. både fysiskt och psykiskt utnyttjande. Människorna i världens fattigaste länder löper särskilt stor risk för att bli offer för olaglig organhandel.
12. Europaparlamentet framhåller vikten av förebyggande insatser och en sektorsövergripande och tvärvetenskaplig strategi i arbetet för att ta itu med olaglig upphandling av mänskliga organ och förhindra att människor köps och säljs i syfte att avlägsna organ, något som har utvecklats till ett globalt problem. Parlamentet efterlyser bättre riktade informationsinitiativ för att i högre grad uppmärksamma de skador som är förknippade med organförsäljning, att bättre informera offren om de fysiska och psykiska riskerna, särskilt bland de fattigaste och mest utsatta med hänsyn till ojämlikhet och fattigdom, eftersom de kan betrakta försäljningen av ett organ som ett pris som är värt att betala för en bättre ekonomisk situation. Upplysningskampanjer bör vara ett krav i den europeiska grannskapspolitiken och EU:s utvecklingssamarbete.
13. Europaparlamentet framhåller att ekonomisk stagnation, kryphål i lagstiftningen och brister i efterlevnaden av lagstiftningen i utvecklingsländer, tillsammans med en ökande globalisering och en förbättrad kommunikationsteknik, skapar en perfekt jordmån för brottslingar som vill ägna sig åt olaglig organhandel. Bristen på ekonomiska möjligheter

tvingar människor att överväga alternativ som de annars skulle betrakta som farliga eller förkastliga, och den otillräckliga brottsbekämpningen gör det möjligt för dem som bedriver olaglig handel att agera med liten risk för att åtalas.

14. Europaparlamentet uppmanar alla EU-medlemsstater att så snart som möjligt ratificera och genomföra Europarådets konvention mot olaglig handel med mänskliga organ. Medlemsstaterna bör anstränga sig mer för att i sin inhemska lagstiftning snabbt genomföra de europeiska direktiven och konventionerna mot olaglig handel med organ, vävnader och celler, så att de som är ansvariga för handel med organ, vävnader och celler lagförs på lämpligt sätt och så att man avskräcker potentiella mottagare från att söka efter organ som varit föremål för olaglig handel.
15. Europaparlamentet fördömer den olagliga adoptionshandeln, där europeiska föräldrar betalar höga avgifter för att tillförsäkra sig efterlängttade barn, däribland praxisen att köpa barn som föds av surrogatmodrar i tredjeländer.
16. Europaparlamentet fördömer att människor köps och säljs för att tvingas till surrogatmoderskap, eftersom detta är en kränkning av kvinnors rättigheter och barnets rättigheter. Efterfrågan drivs på av utvecklingsländer på bekostnad av sårbara och fattiga människor, som ofta kommer från utvecklingsländer. Medlemsstaterna uppmanas att överväga följderna av sin egen restriktiva reproduktiva politik.
17. Europaparlamentet betonar att alla människohandelsoffer måste ha tillgång till lämpliga hälso- och sjukvårdstjänster. Parlamentet konstaterar att majoriteten av de identifierade offren i EU är kvinnor och flickor som utnyttjas sexuellt. Man måste behålla en strategi som sätter offren i centrum, och denna form av utnyttjande orsakar särskild skada som kräver tjänster på en högre nivå. Parlamentet påpekar att fattigdom, sexuell och etnisk diskriminering, okunskap, desinformation, politiska och ekonomiska kriser, väpnade konflikter och naturkatastrofer utgör en god jordmån för dem som köper och säljer barn.
18. Europaparlamentet betonar att barn som köps och säljs blir utnyttjade för flera olika ändamål, bl.a. prostitution, hushållsarbete, plantagearbete, arbete som soldater eller medhjälpare till väpnade grupper, brottslig verksamhet och tiggeri.
19. Europaparlamentet framhåller behovet av att ta itu med problemet med ensamkommande migrantbarn som försvinner efter ankomsten till Europa och påpekar att Europol för närvarande uppskattar antalet saknade barn till 10 000. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas med kraft att göra sitt yttersta för att utrota människohandel, vidta alla nödvändiga åtgärder för att hitta och säkerställa skydd för alla ensamkommande migrantbarn som har försvunnit efter att ha registrerats på europeisk mark och att förbättra varningsmekanismerna i situationer där barn är inblandade återigen med tanke på att de som är mest exponerade för risken för utnyttjande, övergrepp och våld är de som inte har något personbevis.
20. Europaparlamentet framhåller att medlemsstaterna bör intensifiera sitt samarbete inom Interpol och Europol, så att problemet med organhandeln och människohandeln kan bekämpas på ett mer effektivt sätt, bland annat genom att man oskadliggör verksamhet på internet och genomför inspektioner på platser där det kan förekomma offer för människohandel. Parlamentet betonar vikten av ett löpande samarbete och utbyte mellan

internationella organisationer. Medlemsstaterna uppmanas att se till att de som är ansvariga för organhandel lagförs på lämpligt sätt.

21. Europaparlamentet betonar att det är olagligt att köpa mänskliga organ, vävnader och celler. Parlamentet konstaterar att människor som köps och säljs i syfte att avlägsna deras organ ställs inför särskilda utmaningar och att offren ofta inte är medvetna om de långsiktiga och handikappande medicinska konsekvenser som avlägsnande av organ och bristen på postoperativ vård har eller om operationens psykiska konsekvenser. Parlamentet efterlyser bättre riktade informationsinitiativ för att i högre grad uppmärksamma de skador som är förknippade med organförsäljning, särskilt bland de fattigaste och mest utsatta, som kan betrakta försäljningen av ett organ som ett pris som är värt att betala för en bättre ekonomisk situation.
22. Europaparlamentet fördömer olaglig handel med mänskliga organ, vävnader och celler, inklusive olaglig handel med könsceller (ägg, sperma), celler och vävnader från foster samt adulta och embryonala stamceller.
23. Europaparlamentet betonar att offren bör stöttas fullt ut, inte bara för de direkta och kroniska hälsoeffekterna, utan även för effekterna för deras långsiktiga psykologiska välbefinnande. Parlamentet uppmärksammar därför den centrala roll som myndigheter och organisationer spelar när det gäller att ge offren information om deras rätt till tillgång till rättslig prövning, stöd och hälso- och sjukvård.
24. Europaparlamentet påpekar att offren för tvångsprostitution i de flesta medlemsstaterna har det svårt att få tillgång till psykisk vård och därför måste förlita sig nästan helt och hållet på stöd från välgörenhetsorganisationer. Parlamentet efterlyser därför mer stöd till dessa organisationer, och uppmanar medlemsstaterna att undanröja hindren när det gäller tillgång till psykisk vård.
25. Europaparlamentet pekar på hur viktig läkarnas, sjuksköterskornas, socialarbetarnas och den övriga vårdpersonalens roll är, då de är unika i sin yrkesmässiga kontakt med offer som hålls i fångenskap och spelar en central roll när det gäller att förhindra människohandel. Parlamentet är bekymrat över att man för närvarande inte utnyttjar detta tillfälle till ingripande. Parlamentet noterar behovet av att utbilda sjukvården att upptäcka varningssignalerna för människohandel och hur man gör anmälningar för att bättre hjälpa offren samt att införa stränga påföljder för all inblandning i olaglig organhandel.
26. Europaparlamentet uppmuntrar till att det i flera länder införs program för underförstått samtycke eller system som gör det möjligt för medborgarna att direkt ansluta sig till ett organdonationsregister när de fullgör vissa administrativa förfaranden. Härigenom minskar man patienternas tillit till den svarta marknaden samtidigt som man ökar antalet tillgängliga organ, vilket sänker kostnaden för en transplantation och minskar intresset för vårdturism.
27. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att uppmuntra till ytterligare ansträngningar för att engagera sjukvården för att förbättra arbetet med att bekämpa denna form av människohandel genom att höja medvetenheten om människohandelsrelaterade frågor och tillhandahålla obligatorisk utbildning.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förhindra ”transplantationsturism” genom att vidta åtgärder som ökar tillgången på lagligt anskaffade organ i syfte att stärka förebyggandet av olaglig upphandling av organ samt att införa ett transparent system för spårbarhet för transplanterade organ samtidigt som man säkerställer donatorernas anonymitet. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta riktlinjer för att uppmuntra till EU-medlemsstaters deltagande i samarbetspartnerskap, t.ex. Eurotransplant och Scandiatransplant.
29. Europaparlamentet påpekar att det enligt Världshälsoorganisationen finns begränsade vetenskapliga uppgifter om människohandel och hälsa, särskilt i fråga om mental och psykisk hälsa. Parlamentet påpekar också att offrens och överlevnarnas behov ofta underskattas. Kommissionen och medlemsstaternas berörda myndigheter uppmanas därför att inrätta ett övervakningssystem och att sprida information om människohandelns konsekvenser och offrens behov när det gäller både fysisk och psykisk hälsa.
30. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att respektera FN-stadgan och principerna i asylrätten.

**RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN
I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

Antagande	22.3.2016
Slutomröstning: resultat	+: 65 -: 0 0: 1
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Marco Affronte, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Ian Duncan, Stefan Eck, Bas Eickhout, Eleonora Evi, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Dubravka Šuica, Tibor Szanyi, Nils Torvalds, Glenis Willmott, Damiano Zoffoli
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Paul Brannen, Mark Demesmaeker, Jan Huitema, Peter Jahr, Merja Kyllönen, Anne-Marie Mineur, Alessandra Mussolini, James Nicholson, Christel Schaldemose, Bart Staes, Keith Taylor
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	José Blanco López